

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právní nejistota poskytovatelů připojení k Internetu ve vztahu k zákonu o hazardních hrách

Nová právní úprava hazardních her v podobě zákona č. [186/2016](#) Sb., přináší poskytovatelům připojení k Internetu (ISP) v českých podmínkách zcela novou povinnost v podobě blokování webových stránek, prostřednictvím kterých jsou provozovány nelegální on-line hazardní hry. Sporné § 82 a § 84 byly během schvalování předmětem živých diskuzí provázeny nesouhlasem ze strany odborné internetové veřejnosti.

Pro mnohé sporná povinnost je obsažena v § 82, podle kterého jsou poskytovatelé připojení k Internetu na území České republiky **povinni zamezit v přístupu k internetovým stránkám uvedeným na seznamu internetových stránek s nepovolenými internetovými hrami**, a to ve lhůtě 15 dní ode dne zveřejnění internetové stránky v tomto seznamu. Za nesplnění této povinnosti pak budou moci být poskytovatelé připojení k Internetu dle § 123, odst. 11 sankcionováni pokutou až do výše 1 000 000 Kč. Přesné podmínky pro udělení této sankce však nejsou zákonem specifikovány a přináší poskytovatelům připojení k Internetu značnou právní nejistotu.

Zákon nestanoví provedení konkrétního způsobu blokace

Pro zamezení přístupu k internetovým stránkám existuje celá řada technických způsobů, které se liší především svoji účinností. Hned na úvod je však třeba uvést, že žádný z těchto způsobů není 100 % účinný, což ostatně přiznal v rámci diskuze na senátním Výboru pro regionální rozvoj, veřejnou správu a životní prostředí rovněž náměstek ministra financí Ondřej Závodský. Mezi nejjednodušší způsob, jak blokaci obejít je instalace aplikace do mobilního telefonu. Další pak využití šifrování, např. prostřednictvím VPN (virtuální privátní síť). Ani tato možnost nemusí vyžadovat zvláštní technologické znalosti, neboť poslední verze prohlížeče Opera již obsahuje VPN jako jednu ze standardních funkcí. Z technického pohledu je zároveň třeba uvést, že z podstaty fungování celosvětové sítě neexistují žádné "internetové stránky", ale pouze stránky webové, kdy World Wide Web (WWW) představuje jen jednu ze služeb Internetu.

Zákon však konkrétní způsob blokování nestanoví a ani jej neumožňuje upravit prováděcí vyhláškou, neboť zmocňovací ustanovení § 133 zákona o hazardních hrách takovouto možnost, která by byla v souladu s čl. 79, odst. 3 Ústavy, nepřipouští. Právní nejistotu poskytovatelů připojení k Internetu dále prohlubují rozdílná stanoviska zástupců Ministerstva financí, kdy v dopise adresovaném společnosti Seznam.cz dne 15. března 2016 se mj. uvádí: *"V současnosti je však jisté, že nezbytná blokace by měla co nejméně zasahovat do legálního obsahu daného webu (z čehož vyplývá, že se nepočítá se zablokováním celého serveru, resp. domény 2. řádu). Obecně lze tedy říci, že se bude blokovat od domény 3. řádu a níže. Adresa hypertextového protokolu může obsahovat konkrétní hru nicméně i za lomítkem - v tomto případě bude blokována adresa za lomítkem. Konkrétní případy se tedy mohou lišit."*[1] Na schůzi Senátu dne 26. května 2016 však ministr financí Andrej Babiš na ilustračním příkladu uvedl povinnost blokovat stránku [www.sazej.gi](#)[2]. Vzhledem ke skutečnosti, že většina webových stránek je dnes dostupných jak při zadání s [www](#), tak bez [www](#) (tzn. např. [sazej.gi](#)), jedná se již o povinnost blokace domén nikoliv třetí, ale druhé úrovně.

Blokace vybraných stránek prostřednictvím DNS však ze strany poskytovatelů připojení k Internetu může přinést rovněž další problémy. Zablokování vybraného doménového jména (ať již druhé či třetí úrovně) může v některých případech vést rovněž k zablokování e-mailů, které by chtěl uživatel (zákazník) takto blokujícího poskytovatele připojení zaslat např. na adresu info@sazej.gi. Touto blokací by však **poskytovatel připojení zasáhl do mnohem širších práv účastníka** veřejné telekomunikační sítě, než představuje pouhá blokace internetové stránky. Při blokaci domén druhé úrovně zároveň roste riziko, že dojde rovněž k zablokování obsahu, který není nelegální, ale je umístěn na jiných adresách, např. především doménách třetí úrovně či části URL za lomítkem. Bezproblémová není z druhé strany ani blokace vybrané IP adresy, neboť ta může v některých případech směřovat i na další obsah, než jen stránku s nelegální on-line hrou.

V souvislosti s blokováním je třeba si zároveň položit otázku, zda povinnost upravená § 82 zákona o hazardních hrách nemůže být v rozporu s ustanovením § 3 zákona č. [480/2004](#) Sb., o některých službách informační společnosti, který do českého právního řádu implementuje evropskou Směrnici o elektronickém obchodu (č. 2000/31/ES). Podle evropské i národní legislativy "*poskytovatel služby, jež spočívá v přenosu informací poskytnutých uživatelem prostřednictvím sítí elektronických komunikací nebo ve zprostředkování přístupu k sítím elektronických komunikací za účelem přenosu informací, odpovídá za obsah přenášených informací, jen pokud přenos sám iniciuje, zvolí uživatele přenášené informace, nebo zvolí nebo změní obsah přenášené informace.*" Na rozdíl od ukládání obsahu informací poskytovaných uživatelem (např. v podobě různých úložišť) zde neplatí možnost upozornění na takovýto obsah, která je využívána zejména v souvislosti s porušováním autorských práv.

Pro poskytovatele připojení k Internetu může být rovněž velmi problematická povinnost sledování stránek uveřejněných na seznamu vedeném Ministerstvem financí a zejména **stanovení okamžiku, od kterého mají povinnost blokovat vybranou stránku**. Podle § 84, odst. 4 totiž Ministerstvo financí na svých stránkách zveřejňuje pouze adresu internetové stránky, na níž je provozovaná internetová hra, nikoliv však již den zápisu a výmazu údajů. Poskytovatel připojení k Internetu tak bude muset tento seznam aktivně monitorovat a na základě těchto výsledků sám stanovit onu 15 denní lhůtu. Aktivní monitoring příslušné stránky na webu Ministerstva financí bude důležitý rovněž z toho důvodu, aby ze strany ISP nedošlo k blokování stránek, které již byly ze seznamu odstraněny.

V neposlední řadě v souvislosti s praktickou implementací zákona o hazardních hrách vyvstává otázka, **jakou informaci (stránku) by měl uživatel**, který chce přistoupit na některý z blokováných webů, **obdržet**. Analogii k této situaci lze nalézt např. v rámci zákona č. [110/1997](#) Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, resp. vyhlášce č. [344/2003](#) Sb., kterou se stanoví požadavky na tabákové výrobky. Ta v § 4 stanovuje, jaká varování mají být uvedena na krabičkách tabákových výrobků (např. "*Kouření může zabít*"). Vzhledem k tomu, že zákon č. [186/2016](#) Sb., však pro vydání takovéto vyhlášky neobsahuje příslušné zmocnění, je na jednotlivých společnostech zajišťující přístup k Internetu ponecháno, jakým způsobem zobrazí uživateli varování.

To ostatně potvrdilo i Ministerstvo financí v dopise společnosti Seznam.cz, ve kterém ve vztahu k vizuálnímu vzhledu blokováné internetové stránky s nepovolenou hrou uvedlo, že není třeba, aby zákon obsahoval výslovnou úpravu, neboť z technického hlediska a účelu zákona bude postačující, když se daná webová stránka prostě nezobrazí či se zobrazí informace, že se jedná o blokováný obsah.

V praxi se nabízejí dvě řešení - vrácení chybové hlášky 404 (Page not found), což by však znamenalo odklon od internetových standardů nebo vrácení informace o tom, že stránka byla zablokována s tím, že obsah sdělení je ponechán plně na odpovědnosti (a kreativitě) daného ISP. S ohledem na podporu internetového průmyslu iniciativě "Přichází cenzor"[3] se tak můžeme pravděpodobně dočkat i řady

vtipných komentářů.

Okruh subjektů, kterým je daná povinnost ukládána

V zákoně o hazardních hrách je rovněž velmi problematický pojem "**poskytovatelé připojení k Internetu**", kdy přesto, že se jedná o poměrně rozšířený výraz, **český právní řád takovýto pojem nezná** a není tak zcela zřejmé, komu je vlastně povinnost spočívající v zabránění k přístupu k vybraným stránkám ukládána. Zákon č. [127/2005](#) Sb., o elektronických komunikacích, totiž v rámci § 40 a služeb připojení k veřejné komunikační síti rozeznává mezi **připojením**, kterým se rozumí *zřízení a zprovoznění koncového bodu sítě v pevném místě a* **přístupem**, kterým se rozumí *provozování koncového bodu sítě*. Pokud bychom tedy pro interpretaci zákona o hazardních hrách použili terminologii zákona o elektronických komunikacích, který připojení k Internetu jakožto veřejné telekomunikační síti upravuje, znamenalo by to, že povinnost blokování přístupu je ukládána tomu, kdo zřizuje internetovou přípojku jakožto jednorázovou činnost, nikoliv tomu, kdo pravidelně (často na základě měsíčních plateb) zajišťuje připojení k celosvětové počítačové síti.

Ve vztahu k zákonu č. [127/2005](#) Sb., je třeba si dále uvědomit, že služby připojení k Internetu nabízí celá řada subjektů a nebylo by tak správné tento pojem omezovat pouze na podnikatele v elektronických komunikacích, jejich počet odhaduje Český telekomunikační úřad přibližně na 2 200. Poskytování připojení k Internetu totiž často nabízejí i další subjekty. Stanislav Polčák, předseda Sdružení místních samospráv České republiky, např. upozornil, že zákon v této oblasti dopadá na obce a města, která např. nabízejí připojení k Internetu svým občanům, ať již přes Wi-Fi síť či formou metropolitní sítě. Další nezodpovězenou otázkou je, zda povinnost blokovat vybrané webové stránky nebude mít každý subjekt, který zprostředkovává připojení k Internetu, tedy např. restaurace nabízející bezplatný přístup přes Wi-Fi pro své zákazníky nebo škola. Zákon o hazardních hrách tak přináší i právní nejistotu pro tyto subjekty, na které právní povinnost blokování stránek a až milionová pokuta může dopadnout.

Výklad ustanovení se stane jistě předmětem soudního výkladu

S ohledem na skutečnost, že zákon byl publikován ve Sbírce zákonů teprve 15. 6. 2016, lze ve vztahu k problematickým ustanovením § 82 a § 84 očekávat stanovení výkladu konkrétní povinnosti soudem. V roce 2012 např. správní soud v Düsseldorfu rozhodl, že němečtí ISP nemusí blokovat přístup k nelegálním provozovatelům hazardních her, a to i když jsou shledáni nelegálními. Podobně rozhodl rovněž regionální soud ve Vilniusu, který potvrdil, že největší litevský poskytovatel připojení k Internetu - společnost TEO nemá žádnou povinnost blokovat webové stránky, nad kterými nemá kontrolu, a to z důvodu, že jakékoliv blokování webových stránek přes DNS servery, nebo IP adresy je nesmyslné, krátkozraké a lze snadno obejít. Litevští operátoři použili u regionálního soudu ve Vilniusu argumenty, že soud jim nedal jednoznačné technické způsoby, jak k blokaci dojít a tvrdili, že jediná efektivní možnost je „vypnout Internet“. Ke zlomu v Litvě nakonec došlo až v roce 2015, kdy nová právní úprava nařizuje blokaci na základě rozhodnutí soudu, nikoliv regulátora (u nás Ministerstvo financí).

Ve vztahu k evropské Směrnici o elektronickém obchodu se můžeme dočkat i tzv. předběžné otázky na Evropský soudní dvůr ohledně povinnosti blokování vybraného internetového obsahu. Někteří senátoři se zároveň v této věci chystají obrátit i na Ústavní soud a je tak otázkou, zda nebudou využity i některé z výše uvedených argumentů. Zkušenosti ze zahraničí totiž ukazují, že v některých státech soud obdobnou právní úpravu přezkoumal a povinnost blokování stránek zrušil.

Mgr. Jiří Průša,
projektový manažer
CZ.NIC, z. s. p. o.

e-mail: jiri.prusa@nic.cz

-
- [1] SLÍŽEK, David. Jak si ministerstvo financí představuje blokování webů? Lupa.cz: server o českém Internetu [online]. Internet Info, s. r. o., 2016 [cit. 2016-06-13]. ISSN 1213-0702. Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).
- [2] Stenozáznam ze 2. dne 24. schůze je dostupný na www, k dispozici >>> [zde](#).
- [3] Dostupné na www, k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě – základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)